

Таким чином приклад розвинених країн свідчить, що існує взаємозалежність між рівнем економіки країни, її рівнем демократії і соціальним забезпеченням її громадян і між її інформаційною відкритістю. Взаємозалежність полягає в тому, що рівень демократії і розвинена економіка країни автоматично призводить до відкритості влади в країні. І навпаки, інформаційна відкритість державних установ стимулює розвиток демократії, економіки і соціального забезпечення. Також, як показує порівняльний досвід Європи і країн колишнього соцтабору, там, де прозорість відносин держави і суспільства вище, там і зловживань менше. Звісно, одним лише досконалим законодавством, яке регулює інформаційну відкритість влади, проблему доступу до інформації в повній мірі не вирішити.

ПРАВОВИЙ СТАТУС СІЛЬСЬКОГО, СЕЛИЩНОГО ТА МІСЬКОГО ГОЛОВИ

Курсант 2 курсу 209 навчальної групи **Дацюк Б.В.**

Науковий керівник: заступник начальника кафедри конституційного та міжнародного права, кандидат юридичних наук **Хальота А.І.**

У даній роботі ми розглянемо питання правового статусу сільського, селищного та міського голови в Україні. Сільський, селищний, міський голова є головною посадовою особою територіальної громади відповідно села, селища, міста. Він є представником інтересів всіх жителів територіальної громади, в якій він головує. Дослідження правового статусу міського голови є одним із пріоритетних напрямів сучасної науки конституційного права. Проблема забезпечення правового регулювання діяльності сільського, селищного, міського голови, а також проблеми, що перебувають у тісному взаємозв'язку з такою діяльністю, останнім часом незмінно викликають інтерес як вчених, що представляють різні галузі правової науки, так і широкого кола практичних працівників.

Правовий статус сільського, селищного та міського голови передбачає наступні елементи: а) порядок обрання сільського,

селищного та міського голови та вимоги до кандидата на дану посаду; б) строк повноважень сільського, селищного та міського голови; в) повноваження сільського, селищного та міського голови; г) підстави та порядок дострокового припинення повноважень сільського, селищного та міського голови; д) відповідальність сільського, селищного, міського голови.

Провівши аналіз сучасної нормативно-правової бази ми дійшли висновку, що сільський, селищний, міський голова обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років в порядку, визначеному законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі.

З огляду на зміст законодавства України про місцеве самоврядування, можна назвати наступні нормативні вимоги для кандидата у сільські, селищні, міські голови: а) повинен бути громадянином України; б) віковий ценз – не менше 18 років; в) відсутність судимості за вчинення умисного злочину (або якщо ця судимість погашена або знята у встановленому законом порядку); г) відсутність рішення суду про визнання особи недієздатною; д) обов'язок відмовитися від будь-якого депутатського мандата час виконання повноважень сільського, селищного, міського голови; з) обов'язок припинити трудові відносини з усіма організаціями, підприємствами, установами, де він обіймає будь-яку посаду, в тому числі на громадських засадах; ж) обов'язок припинити будь-яку підприємницьку діяльність; е) обов'язок припинити отримання прибутку від будь-якої підприємницької діяльності.

Повноваження голови починаються з моменту оголошення відповідно головою сільської, селищної, міської виборчої комісії на пленарному засіданні відповідної ради рішення про його обрання і припиняються в момент вступу на цю посаду іншої, обраної відповідно до закону особи, крім випадків дострокового припинення повноважень.

Відповідно до ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування» повноваження сільського, селищного, міського голови можна поділити на такі групи: а) повноваження по організації роботи сільської, селищної, міської ради та органів, які вони утворюють; б) повноваження пов'язані з

реалізацією територіальною громадою форм волевиявлення населення; в) розпорядчі та представницькі повноваження голів рад базового рівня; г) повноваження в галузі забезпечення законності, охорони прав і свобод людини і громадянина на території відповідної ради; д) повноваження щодо здійснення контролю з боку відповідних рад за діяльністю голів; з) повноваження голови ради в галузі програмування розвитку територій місцевого самоврядування базового рівня, бюджету та фінансування.

Сільський, селищний, міський голова, не обраний на новий строк, звільняється в день відкриття першої сесії відповідної сільської, селищної, міської ради, обраної на наступних чергових місцевих виборах, або, якщо рада не обрана, з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних місцевих виборах (крім випадків дострокового припинення його повноважень), про що робиться відповідний запис у трудовій книжці.

Дострокове припинення повноважень сільського, селищного та міського голови можливе за наявності певних підстав, а саме: а) його звернення з особистою заявою до відповідної ради про складення ним повноважень голови; б) припинення його громадянства; в) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього; г) порушення ним вимог щодо обмеження сумісності його діяльності з іншою роботою (діяльністю), встановлених цим Законом; д) визнання його судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення таким, що помер; з) його смерті.

За наявності зазначених підстав повноваження сільського, селищного, міського голови можуть бути припинені достроково за рішенням місцевого референдуму або за рішенням відповідної ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради.

Сільський, селищний, міський голова несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому законом повноважень. При здійсненні наданих повноважень сільський, селищний, міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою, відповідальним – перед відповідною радою, а з питань

здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади

Існує досить широке коло прогалин в механізмі визначення правового статусу сільського селищного та міського голови в сучасному законодавстві. Частково визначення статусу сільських, селищних, міських голів та повноважень міститься у статтях 12, 42, 59 і 79 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”. Проте він є рамковим. У його межах регулювання всіх аспектів діяльності вказаних посадових осіб не розроблено належним чином.

Прийняття нового окремого закону, неминуче призведе до дублювання норм чинних законів України з питань місцевого самоврядування, що негативно позначиться на практиці правозастосування. Саме такі вади притаманні проектам законів України «Про статус сільського, селищного, міського голови», в яких «для зручності у користуванні» відтворена переважна більшість норм чинних законів України, що тією чи іншою мірою стосуються статусу сільського, селищного міського голови. Ті ж норми цих законопроектів, в яких містяться спроби визначити певні особливості статусу сільського, селищного, міського голови, не передбачені чинними законами, за своїм змістом або виходять за межі його предмета правового регулювання відповідного закону, або суперечать Конституції України, що засвідчує концептуальну і практичну вразливість ідей прийняти окремий закон з відповідного питання.

Тому ми вважаємо, що вдосконалення правового статусу сільського, селищного, міського голови має відбуватись шляхом внесення необхідних змін до чинних законодавчих актів, а не шляхом прийняття спеціального закону з цього питання.